

Kyläsuunnitelma

Ylikylän Tulevaisuuden VerstaS

12.12.02, 16.1., 31.1., 7.2. ja 5.3.03
Ylikylän Erän maja ja Ylikylän koulu

JOHDANTO YLIKYLÄN KYLÄSUUNNITELMAN.....	3
TYÖSKENTELYTAPA	3
KEHITTÄMISTYÖSKENTELYN,.....	4
TULEVAISUUDEN VERSTAS KUVAUS:	4
Miten Tulevaisuuden Verstas toimi Ylikylällä.....	4
YLIKYLÄN TAITOPUU.....	5
Taitopuu	5
YLIKYLÄN SWOT-ANALYYSI 12.12.2002	6
YLIKYLÄN UNELMATYÖSKENTELY.....	7
Visio 5-10 v. päästä.....	7
Päämäärämme:.....	7
Maailmanmenon vaikutus kyläämme	7
YLIKYLÄN KYLÄKYSELY.....	8
PERHE IKÄ.....	8
Ammatti / Ammattinne	8
Mitä vahvuuksia, mitä hyvää Ylikylällä mielestänne on ?	8
YLIKYLÄ – ONGELMAT KYLÄILLASSA 12.12. 2002.....	9
Mitä heikkouksia, mitä ongelmia Ylikylällä mielestänne on ?	9
Yhteishenki ja sosiaalisuus	9
Palvelut	9
Maatalous.....	10
Harrastukset.....	10
Muut	10
YLIKYLÄN IDEAT 16. 1. KYLÄILLASSA.....	10
Miten mielestänne Ylikylää tulisi kehittää ? Kehittämisaatuksia ja ideoita siitä miten Ylikylää vahvistetaan.....	10
Yhteistyö ja asutus	11
Yrittäminen	11
Harrastukset.....	12
Maatalous ja liitännäiselinkeinot.....	12
Matkailu ja rakentaminen	12
Muut	13
Mitä uhkia lähitulevaisuudessa Ylikylällä mielestänne on ?.....	13
TOIVESUUNNITELMATYÖ	14
YHTEENVETO TYÖSKENTELYSTÄ.....	14
Liitteet: Ylikylän kyselykaavake ja kyläkirje	14
YLIKYLÄ-KEHITTÄMISOHJELMA.....	16
Ylikylän Tulevaisuuden Verstas	18
Torstaina 12.12. klo 18.30	18
Teemana: Ylikylän syväluotaus	18

JOHDANTO YLIKYLÄN KYLÄSUUNNITELMAN

Nurmeksen Ylikylälle on laadittu viime vuosikymmenen lopulla kyläsuunnitelma Nurmeksen kaupungin toimesta. Tämä suunnitelma tehtiin pitkälti opiskelija työnä ja työ sisälsi pitkälti kuvausta kylän olemassa olevasta tilanteesta.

Nurmeksen Ylikylän Nuorisoseura sai keväällä 2002 hankerahoituksen Vaara-Karjalan Leaderilta kyläkirjan aineiston hankkimiseksi. Tämän hankkeen yhtenä osana toteutettiin talven 2002- 2003 aikana Tulevaisuuden Verstas työmenetelmällä kyläsuunnitelman tulevaisuusosio. Tavoitteena oli hahmottaa kylän tulevaisuuden näkymiä yhteisissä kokoontumisissa. Kyläsuunnitelman tueksi Ylikylällä toteutettiin kyläkysely, joka lähetettiin joka talouteen kylän alueella.

Alkuperäinen suunnitelma oli toteuttaa Tulevaisuuden Verstas jo syksyllä 2002, mutta verstasvetäjän aikatauluun tämä ei sopinut.

Hankesuunnitteluvaiheessa oli sovittu Maaseudun Sivistysliiton Hankepalvelutoimiston kanssa kyläsuunnitelman vetovastuusta. Kyläsuunnitelmatyö alkoi joulukuun 12. päivä Ylikylän Erän majalla.

Ylikylän kyläsuunnitelmatyön tueksi, lähinnä kylän ongelmien ja kehittämisajatusten kartoittamiseksi kysyttiin kyläläisiltä näitä asioita. Kyläkyselyyn päädyttiin, koska haluttiin koota laajemmin kyläläisten näkemyksiä ja arveltiin, että moni ei innostu saapumaan kylän kehittämisiltoihin. Kyläkysely lähetettiin 8.1. 2003 ja vastauksia toivottiin nopeasti.

Kyläsuunnitelmatyötä jatkettiin tammikuun puolivälissä 16.1. ja muut työskentelypäivät olivat 31.1., 7.2. ja 5.3.

TYÖSKENTELYTAPA

Kyläsuunnitelma on rakennettu kyläläisten omista lähtökohdista ja ajatuksista. Ylikylän ihmiset ovat itse tuottaneet kehittämisohjelmat ja muun kylän kehittämiseen liittyvän aineiston tiiviiden työskentelyiltojen aikana sekä kyläkyselyn tuloksina. Tätä kautta on saatu mahdollisimman korkea sitoutumisen aste ajatusten ja ideoiden toteuttamiseksi myös käytännössä. Varsinaisena tavoitteena oli päivittää kyläsuunnitelma ja siihen liittyvät teemakohtaiset toteutusohjelmat. Kyläsuunnitelman toivesuunnitelmat oli tavoitteena työstää niin pitkälle, että niistä voidaan laatia hankesuunnitelmia parin suunnitteluillan puitteissa.

Ensimmäisen kokoontumisen yhteydessä sovittiin työskentelytavoista, –aikataulusta ja keinoista houkutella kyläläisiä verstasyöskentelyyn. Kyläiltoihin houkuteltiin ihmisiä kyläkirjeiden avulla, jotka jaettiin kaikkiin talouksiin. Myös ensimmäisestä Verstas illasta oli ilmoitus Ylä-Karjala lehdessä. Kaikissa kyläsuunnitelmailloissa oli mukana arvontapalkinto, Bomban kylpyläpaketti, jonka toivottiin innostavan ihmisiä osallitumaan kylän kehittämiseen.

Tulevaisuusverstas työskentelyjen vetovastuun ja kirjallisen työstämisen Nurmeksen Ylikylän Nuorisoseura osti Maaseudun Sivistysliiton Pohjois-Karjalan aluejärjestön Hankepalvelutoimistolta. Verstaan työvaiheiden vetäjänä toimi MSL:n P-K:n aluejärjestön verstasvetäjä Timo Reko. Välvaiheiden kirjaamisessa avusti Kaija Polso. Verstasyöskentelyyn osallistui yhteensä 15 kyläläistä.

KEHITTÄMISTYÖSKENTELYN, TULEVAISUUDEN VERSTAS KUVAUS:

Miten Tulevaisuuden Verstas toimi Ylikylällä

Verstastyöskentely jakaantui kolmeen varsinaiseen työvaiheeseen. 1.Synkistelyvaihe, 2.Irroitteluvaihe ja 3.Todentamisvaihe. Työskentelyn aloituksen yhteydessä ensimmäisessä vaiheessa perehdyttiin kyläsuunnittelun periaatteisiin ja Tulevaisuuden Verstas työskentelymenetelmään. Käytiin keskustelua kylän vahvuuksista ja menestystekijöistä sekä erityisesti käytiin läpi kaikki kehittämisen esteenä olevat asiat, puutteet ja ongelmat. Yritettiin löytää tärkeimmät esteet ja hahmottaa mihin eri elämän osa-alueisiin ne liittyvät. Aloituksen yhteydessä laadittiin Ylikylän nelikenttäanalyysi ryhmittäin, osaamiskartoitus Taitopuu –työskentelynä. Illan lopuksi synkisteltiin Ylikylän ongelmat esiin, jotka arvioitiin äänestämällä ja ryhmiteltiin eri teemojen alaisiin kokonaisuuksiin.

Toisen vaiheen alussa työstettiin kylän unelmaa ryhmätyönä sekä kartoitettiin lyhyesti millainen on kylän henki ja ilmapiiri. Tavoitteena oli hahmottaa kylän tavoitteita ja päämääriä, työstää kuvaa kylästä kymmenen vuoden päästä sekä arvioida maailman menon vaikutusta omalle kylälle.

Irroitteluvaiheen tueksi viritettiin mielikuvitusta mm. harjoituksin ja tuotettiin seinäpaperitekniikkaa käyttäen ratkaisuja esteisiin ja ongelmiin ja yleensäkin kehittämisideoita ja –ajatuksia Ylikylän kehittämiseksi. Tavoitteena oli mahdollisimman suuri määrä ideoita. Näistä valittiin tärkeimmät ja käyttökelpoisimmat jatkotyöskentelyä varten. Ideat myös ryhmiteltiin eri teemojen alle. Ongelmien ja kehittämisajatusten tuottaminen tehtiin seinäpapereille kirjoittaen ja tärkeimmäksi koetut kehittämisen esteet sekä ideavaiheen ajatukset valittiin äänestämällä.

Todentamisvaiheessa työstettiin ryhmittäin teemakokonaisuudet, joiden puitteissa valittiin joukko ideoita ja kehittämisajatuksia perusteluineen joita lähdetäisiin kehittämään edelleen. Teemaryhmittäin työstettiin kehittämisohjelmat, joissa määriteltiin toimenpiteille ideat, toteuttamisen esteet, toimenpiteet esteiden poistamiseksi, vastuuhenkilöt ja aikataulu. Työskentelyn aikana korostettiin, ettei asiat hoidu itsestään, vaan vaatii jatkuvaa työskentelyä ja kylän eri intressipiirien yhteistyötä ja päätettyihin tehtäviin sitoutumista.

YLIKYLÄN TAITOPUU

Tulevaisuuden Verstaas

12.12. 2002 Ylikylän Eränmaja, Nurmeksen Ylikylä

Klo 18.30 – 21.30

Taitopuu

- kirjataan viisi omaa osaamista
- etsitään sellaista osaamista, joka ei ole käytössä jokapäiväisessä työssä

Harrastukset: Valokuvaus, metsästys (4) ja kalastus, paikallishistoria, vaellusretkeily, koiraharrastus, kansantanssit, luonnossa liikkuminen, retkeily, marjastus,

Kulttuuriosaaminen: Yhteistyö tutkijoiden kanssa, tutkimusten lukeminen, nuorisoseuratoiminta, Suomen historia, luontoliikunta

Ammattiosaaminen: Maatilyritysten kirjanpito, luomuviljely, Mela asiamiestyö, rakennustyöt, sikatalous, metsätyöt, luomutuotanto, rakentaminen, metsänhoito,

Sosiaaliset taidot: Yhdistystoiminta, avulias, yhteistyökyky, yhteiskunnalliset luottamustoimet, järjestötyö,

Kädentaidot: eläinten täyttäminen, leipominen, perhonsidonta, tekstin käsittely,

Yhteistyö: talkootoiminta, ikä, seuratoiminta, talkootyö, järjestötyö, järjestötoiminta

T
A
I
T
O
P
U
U

Ylikylän Taitopuutyöskentelyn ideana oli nostaa esiin niitä kyläläisten sellaisia ei ammatillisia taitoja, joita he voisivat käyttää kylän kehittämisen hyväksi. Taitopuu – menetelmällä etsittiin harrastus- kulttuuri- ja yhteistoiminta alan taitoja. Ideana oli löytää

sellaista osaamista, joka lisää koko kylän yhteistä toimintaa eli kasvatta kylän sosiaalista pääomaa.

YLIKYLÄN SWOT-ANALYYSI 12.12.2002

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahva perusmaatalous - Perinnemaisema - Osaavat ihmiset - Seuratoiminta (nuorisoseura, metsästysseura, Martat) - Vesiosuuskunta - Monipuolista osaamista - Kulttuurihistoriallisesti arvokas kylämaisema - Lyhyt matka kuntakeskukseen - Hyvät tieyhteydet - Vesihuolto - Hyvät maatalouden harjoittamisen edellytykset - Maatalouskylä 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asukasmäärä, ikääntyminen - Työpaikkojen puute - Palvelujen puute (kyläkauppa) - Harrastusmahdollisuudet - Peltöjen puute - Kelkkareittien puute - Latuverkosto - Yksipuolinen ammattirakenne - Tonttimaapula - Kanssakäyminen vähäistä - Kuppikuntaisuus
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudet asukkaat - Erikoistuminen - Kylän palvelujen käyttö - Yhteistoiminnan kehittäminen - Viiden vaaran vaellus (ruokapalvelut, eräopastus, reitit) - Jatkojalostuksen kehittäminen - Alkutuotannon kehittäminen edelleen - Luonto - Kylämaiseman hoito ja parantaminen - Urakointipalvelut - Työpaikat maataloudessa - Marjanviljely ja -jalostus 	<p>UHKATEKIJÄT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maatilojen väheneminen / jättitilat - EU - laajentuminen - Koulun tulevaisuus - Talojen autioituminen - Väestön ikääntyminen - Alkutuotannon kannattavuus - Asukasmäärän väheneminen

Ylikylän Tulevaisuuden Verstas osallistujat arvioivat lyhyellä nelikenttäänalyysillä kylän vahvuuksia ja heikkouksia sekä mahdollisuuksia ja uhkia. Vahvuuksina kyläläisten mielestä nähtiin vahva perusmaatalous ja kulttuurihistoriallisesti arvokas kylämaisema sekä Nurmeksen kaupunkikeskustan läheisyys ja hyvät tieyhteydet. Mahdollisuuksista kyläläiset arvioivat uusien asukkaiden, alkutuotannon kehittämisen, maatalouden työpaikkojen ja yhteistoiminnan kehittämisen olevan niitä tekijöitä, jotka vievät Ylikylää tulevaisuudessa eteenpäin. Kylän heikkouksina esille tuli esiin ihmisten kanssakäymisen vähäisyys ja kuppikuntaisuus, harrastusmahdollisuuksien vähäisyys, palvelujen ja työpaikkojen puute sekä yksipuolinen ammattirakenne ja maatalouden osalta peltöjen puute.

YLIKYLÄN UNELMATYÖSKENTELEY

Irrotteluillassa ennen varsinaista ideoiden tuottamista kyläläiset arvioivat kylän unelmaa kolmessa ryhmässä Ensimmäinen ryhmä hahmotteli Ylikylän tulevaisuuden näkymiä, toinen ryhmä maailman menon vaikutusta kylän kehittymiseen ja kolmas ryhmä kylän keskeisiä päämääriä.

Visio 5-10 v. päästä

Väkiluku lisääntynyt, uusia asukkaita
Yritystoiminta lisääntynyt; pien- ja suuryrityksiä, perustuotanto voimissaan, jatkojalostus, käsityöläisammatit
Kesäasuntoja lisää, koulu suurentunut
Kiertävää kerhotoiminta jatkuu, lastenhoito järjestyy omalla kylällä
matkailualan yrityksiä, esim. pitopalvelu, majoitus, kotieläinpiha ratsastustalli
matkailuohjelmalvelu
ulkoilureitistö
suoramyyntikeskus ja kauppa

Heikki Tolvanen, Aino Tolvanen ja Susanna Tolvanen

Päämäärämme:

Pitää kylä asuttuna ja aktiivisena kylänä
laaja ikärakenne
yhtenäinen ja yhteen hiileen puhaltava kylä
kylän visuaalinen ilme => järven veden pinnan nostaminen
monipuolinen ammattirakenne => oman kylän osaamisen hyödyntäminen
vesireitistön kunnostaminen ja entisöiminen => kylän matkailullinen hyödyntäminen ja kehittäminen
jätevesihuolto pääkylällä, biovoimala

Yrjö Tolvanen, Petri Rantala, Jussi Säämänen, Kaisa Tolvanen

Maailmanmenon vaikutus kyläämme

EU:n vaikutus
Maatalous: Tilakoko kasvaa edelleen => palkkatyö lisääntyy
pienet tilat siirtyvät palveluyrittäjiksi esim. koneyrittäjiksi
Maatalouden erikoistuminen edelleen, keskittyminen ydinosaamiseen

Etätyöt ? Valtiovalta esimerkkinä, mitä voisi hajasijoittaa Ylikylälle

Väestön määrä: Eläkeläisetr muuttavat kaupungin kerskustaan palveluja lähelle

EU- väestön mielenkiinto:
majoitus EU –turisteille, ohjelmalvelut Kalastusmatkailu

Energia: Biovoimala Ylikylään

Ryhmässä mukana Jaakko Pyykönen, Eeva Pyykönen, Jukka Tolvanen ja Seppo Tolvanen

YLIKYLÄN KYLÄKYSELY

Ylikylän kyläkyselyyn vastasi 19 ruokakuntaa keskimääräinen ruokakunnan koko oli 3,15 henkilöä ja keskimääräinen vastaajan ikä oli 45,8 vuotta. Vastausprosentti kyläkyselyyn oli noin 15 %, jota ei pitäa kovin hyvänä vaikka avoimien kyselyjen vastausprosentti on yleensä 10 %.

Kyläkysely laadittiin tukemaan kyläsuunnitelmatyötä, joten kysymykset oli laadittu sen mukaisesti. Kyselyssä kysyttiin vastaajien ammattia, vahvuuksia mitä voisi käyttää kylän kehittämiseksi, kylän ongelmia sekä kehittämisaatuksia ja ideoita joilla Ylikylää voisi viedä eteenpäin. Kyselyssä kysyttiin myös mihin EU-rahoitusta Ylikylällä pitäisi käyttää sekä vielä vapaata mielipidettä.

PERHE IKÄ

60	871
19	19
3,157895	45,84211

Ammatti / Ammattinne

- Maanviljelijä 5
- Eläkeläinen 4
- Maatalouslomittaja
- Kodinhoitaja
- Opiskelija 2
- Metsätalousyrittäjä 2
- Notariaattisihteeri
- Kirvesmies
- Asiakasneuvoja
- Emäntä

Mitä vahvuuksia, mitä hyvää Ylikylällä mielestänne on ?

Ylikylän vahvuudet ovat hyvin pitkälti samanlaisia kuin ensimmäisen verstaasillan nelikentässä ilmitulleet näkemykset. Vahvuuksina toistuu perusmaatalous, kylän kulttuurimaisema ja luonto yleensä.

- Vahvaa maatalousaluetta, myös nuoria tuottajia löytyy, joten alalla on jatkuvuutta
- Toimiva kyläkoulu
- Maisemallisesti arvokasta aluetta ja elävä maanviljelyskylä
- Puhdas luonto, on tilaa liikkua
- Tulevaisuuden kivettömät miljoonapellot, puhtaat vedet, Aunuksen alavat kauniit vuodenajan vaihtelut luonnossa
- Maisemallisuus ja perinteinen maatalous
- Luonto
- Paikallisissa olosuhteissa suhteellisen vauras maatalouskylä, pellot aika tarkkaan viljelyssä, karjatalous voimakasta ja maisemat kauniit.
- Maisemat, luonto, kyläkoulu, toimivia maatiloja, monipuolista osaamista ja jonkinlaiset kulkuyhteydet (linja-auto kulkee).
- Vahva maatalous ja kesällä kaunis maisema.
- Ylikylän keskus maanviljelylle otollinen.

- Lyhyt matka luontokeskukseen, kaunis kylämaisema, elävät maatilat, vesiosuuskunta ja koulu.
- Voimakas maatalous ja kohtalaiset kulkuyhteydet.
- Hyvä paikka asua, sian paskan haju.
- Vahva kaunis maalaismiljö, viljelykset hyvin hoidettu.
- Toimiva kyläkoulu, hyvät tieyhteydet, vahva maatalous ja päättäjiä kunnallispolitiikassa.
- Oma koulu ja valaistu hiihtolatu.
- Koulu, kaunis luonto ja vielä aika elävä kylä.
- Hyvä maisema, vahva perusmaatalous, on ihmisiä ja elinvoimainen kylä, kyläkoulu, toimivat järjestöt ja oma vesiosuuskunta.
- Toimiva koulu ja Puiroentie (välillä Ylikylä - Nurmes) kunnostuksen jälkeen erinomaisessa kunnossa

YLIKYLÄ – ONGELMAT KYLÄILLASSA 12.12. 2002

Mitä heikkouksia, mitä ongelmia Ylikylällä mielestänne on ?

Kylän heikkoudet ja ongelmat liitettiin osaksi sitä kyläläisten tuottamien ongelmien listaa, joka ensimmäisessä verstaasissa synkisteltiin. Kylän ongelmien ja kehittämisen esteiden esille nostamisen ajatuksena on koota yhteen niitä asioita, joita kylällä pitää parantaa. Verstastyöskentelyssä ongelmat ja kehittämisen esteet tuotettiin seinäpaperityöskentelyllä, jossa kaikki mieltä painava ja kylän kehittämistä estävät asiat kirjoitettiin lyhyinä iskulauseina esiin. Tämän jälkeen ongelmat äänestettiin siten että jokaisella oli viisi ääntä, jolloin esille nousivat keskeiset ongelmat. Äänestyksen jälkeen ongelmat jaettiin teemoihin, jotka olivat seuraavat: Teemat: Yhteishenki ja sosiaalisuus, Palvelut, Maatalous, Harrastukset ja Muut

Teemojen alle lisättiin kyläkyselyssä esiin tulleet heikkoudet ja ongelmat. Keskeisimpänä ongelmateemana nousee esiin kylän yhteishenki ja sosiaalisuus.

Yhteishenki ja sosiaalisuus

- Suurtilalliset ökyeläjät omaan napaan tuijottajat, kuvaa nykyisiä poliitikkoja. Myös ennen vihasivat siirtolaisia ja toisin ajattelevia pientilallisia. Muistan tappelun Tiaisen pirtillä aikoinaan.
- Vähäväkisyys
- Kylätoiminta ei ole aktiivista ja nuorilla on toiminnan puute.
- Olematon kylähenki, harrastusmahdollisuuksien vähäisyys (ei latuverkostoa).
- Kylältä puuttuu hankkeiden vetäjä.
- Ei ole kauppaa eikä yhteistä pelihenkeä, jotta kaikki puhaltaisi yhteen hiileen.
- Mikään taho ei tavoita kaikkia kyläläisiä, kyläläisillä keskinäisiä / sisäisiä ristiriitoja.
- Tulevaisuuden elokuvasta; kaunis kylä mutta hyvin syntinen.
- Yksinäisyys
- Uskonpuute omiin mahdollisuuksiin
- Ei nähdä omaa nenää pidemmälle
- Osallistumattomuus
- Kateus
- Kuppikuntaisuus 3
- Uskonpuute omiin mahdollisuuksiin 2

Palvelut

- Kauppa puuttuu, syrjäseutujen vanhuksien huolehtiminen on heikkoa.
- Kauppa puuttuu ja talvella joskus hiljaista.

- Kauppa ja posti uupuvat, liikenne yhteydet huonot keskustaan jos ei omista autoa.
- Kauppa puuttuu, huonot liikenneyhteydet (linja-auto) ja harrastusmahdollisuudet.

Maatalous

- Maatalous työllistää entistä vähemmän, nuoret joutuu lähtemään muualla työn perässä; väki vähenee. Muuta yrittäjyyttä pitäisi saada tilalle.
- Laitapuolet lakastuu, pienet tilat kuihtuu kannattamattomuuden vuoksi.
- Kuten muillakin maalaiskylillä; monilla tiloilla ei ole jatkajia ja talot autioituvat.
- Suurenevat tilakoot; työt jäävät yksille
- Pellon puute; tilat suurenevat sitä vauhtia ettei kaikille välttämättä riitä peltoa.

Harrastukset

- Ei polku- ja hiihtoreittejä 5 +1
- Ei matkailuyrityksiä
- Tiaisen pirtin kunto
- Nuorisolla ei toimintaa 2

Muut

- Kylätiet välillä huonossa kunnossa.
- Ikääntyminen, työn puute nuorille tuhoisaa.
- Ritolankylä, Hoikka, Pitkäkoski ja Riihivaaran seutu autioituu.
- Tonttimaasta pula, yhteistoiminnan puute, suuret tilat ja samalla toimivan väestön väheneminen, yksipuolinen ammattijakauma, joen vesipinnan alhaisuus ja harrastusten puute (nuoret).
- Ammattirakenne yksipuolista
- Yksipuolinen ammattikunta
- "Maisema pusikoituu"
- Hajuhaitat 3
- Ei mahdollisuutta laajakaistayhteyksiin
- Järven veden vähyys
- Järvimaiseman pusikoituminen 2
- Tiestö huono esim. Ritolantie
- Kouluverkkolinjaus
- Ikääntyminen
- Pohjapadon puute 3

YLIKYLÄN IDEAT 16. 1. KYLÄILLASSA

Miten mielestänne Ylikylää tulisi kehittää ? Kehittämisaatuksia ja ideoita siitä miten Ylikylää vahvistetaan.

Ylikylän Tulevaisuuden Verstasillassa 16.1. Ylikylän Koululla työstettiin ideointiharjoitusten ja kehittämisinnostamisen jälkeen ajatuksia ja ideoita, siitä mitä kylän kehittämiseksi pitäisi tehdä. Seinäpapereille kirjattiin mahdollisia ja mahdottomia ajatuksia ilman mitään rajoja Ylikylän paremman tulevaisuuden puolesta. Ideointityön jälkeen ajatukset ja ideat äänestettiin ja jaettiin teemaryhmiin. Kyläkyselyn ideat ja kehittämisajatukset lisättiin listaan, jolloin saatiin teemoittainen listaus Ylikylän kehittämistarpeista.: Teemoiotus on seuraava: **Yhteistyö ja asutus, Yrittäminen, Harrastukset, Maatalous ja liitännäiselinkeinot, Matkailu ja rakentaminen ja Muut .**

Keskeisimpiä seikkoja yhteistyöteeman alla on erilaisten tapahtumien järjestäminen, uusien asukkaiden saaminen kylälle, kylätoimikunnan elvyttäminen ja nuorisoon

kohdistuvat toimet. Yrittämisen osalta ajatuksia syntyi mukava määrä, osa näistä vaatisi huomattavia tukitoimia syntyäkseen osa taas voi syntyä varsinkin helposti, jos kylältä löytyy riittävästi tukea aloittavalle yrittäjälle. Harrastusten osalta nuoriin ja lapsiin kohdistuvat ideat on varmaankin helppo toteuttaa kyläläisten ja paikkakunnan yhdistysten omin voimin, mutta rakentamista vaativat toimenpiteet taas tarvitsevat erillistä rahoitusta. Maatalouteen liittyvänä esille tulee biovoimalaitoksen rakentaminen sikaloiden yhteyteen. Matkailun kehittämiseksi ideoitiin erilaisia reitistöjä ja rakentamisen osalta Tiaisen Pirtin kunnostaminen haluttiin myös toteuttaa. Muina ajatuksina tuli esiin MMM ja Melan hajasijoitus Ylikylälle.

Yhteistyö ja asutus

- Kylätoimikunnan tulee toimia hyvin esim. järjestää erilaisia tapahtumia mm. maatalouden esittelyä koululaisille ym. Asiasta kiinnostuneille.
- Yhteistä monimuotoista toimintaa muun ikäisillekin kuin ala-aste ikäisten koululla tapahtuva. Myös kylän tapahtumista tiedottamisen tulisi olla tehokasta.
- Järjestämällä nuorille toimintaa esim. kylän yhteiset Juhannusjuhlat.
- Pitäisi huolehtia syrjäisten vanhuksien tie ja palveluista esim. järjestää kylällä huoltajat, jotka kävisivät katsomassa huonompiosaisia yksinäisiä.
- Yhteiset tapahtumat (kuka järjestää, kuka tulee tapahtumaan), yhteiset retket
- Yhteistyö niin monella sektorilla kuin mahdollista.
- Uusia asukkaita kylälle ja heidän avosylin vastaanottaminen.
- Asukkaita lisää
- Autiotaloihin asukkaita
- Kyläläisiin enemmän porukkahenkeä.
- Tiaisenpirtti kuntoon ja siitä kylätoiminnan keskus.
- Talotontteja myyntiin ja uusia asukkaita Nurmeksesta ja Etelä-Suomesta !
- Talkootyötä lisäämällä; kiireisinä työaikoina tilat työskentelisivät porukassa.
- Muussa ammatissa olevan väestön kylälle saaminen / tontit.
- Kylän yhteinen tapaamistupa (mahdollisuus keitellä, 3
lukea vanhoja lehtiä ja kirjoja, kierrätyspiste, kirpputori)
- Kylätoimikunta eloon 4
- Nuorisotalo
- Videot, telkkari, tietokone ja netti
- Nuorisokahvila
- Kasvanut koulu
- Kirjasto
- Yhteinen kesäjuhla esim. iltamat

Yrittäminen

- Pienyritystalo
- Matkailuyrittäjä / mökkejä ja palveluja
- Kesäjuhla vanhan ajan malliin (puvut, tarjottava, välineet)
- Autokorjaamo
- Hoivayrittäjä kylän vanhusten apuna
- Ratsastustalli
- Maatalouskoneurakointia
- Viinitila
- Joulumaa (myymälät, toimintapajat...)
- Suoramyyntikeskus ja kauppa
- Hotelli ja ravintola

- Matkailuyrityksiä
- Bioenergielaitos
- Pitopalveluyritys
- Siika-allas
- Sienten viljelyä
- Marjanviljelyä ja jatkojalostusta
- Panimo kylälle
- Taksisetelit kylälle + baari
- Kotieläinpiha
- Kanoottivuokraamo, -retket
- (Luomu) Mylly
- Tuulivoimala
- Grilli
- Kesäkahvila

5

Harrastukset

- Laavu Kurkivaaralle
- Savusaunan (hirsi) tekokurssi
- Kädentaitojen keskus
- Polku- ja latureitti, jossa taukotuvat tulisijoin
- Avantouintipaikka
- Kylätaiteilija
- Harrastuksia lapsille, pienimuotoinen kelkkareitti esim. Ylikylä-Nurmes
- Jouluvaellus (lampaiden kedolta)
- Patikkaretkiä
- Kuntosali
- Lasten toimintapäiviä kaupunkilaisille
- Aktiiviteettejä nuorille (biljardipöytä)

6

Maatalous ja liitännäiselinkeinot

- Ei pitäisi enää antaa tulla autiiloja
- Metsän ja peltojen moninaistuotteet (hirsituotteet) ovat meidän rikkautemme.
- Tulevaisuudessa suurtiloilta saatava biokaasu-käyttökoneet.
- Uusi teollisuus, eläkkeelle siirtyvät ikäluokkien kaupunkilaiset käsitöillään tuovat jotain uutta myös Ylikylälle.
- Villisikojen ja strutsien kasvatus autioituvilla tuvilla.
- Pitäisi saada tiloille erikoisviljelyä tai muuta maaseudulle sopivaa yritystoimintaa.

Matkailu ja rakentaminen

- Perinne rakennusala uudessa muodossa, vanhanaikainen puuradio uudessa TV-radio muodossa.
- Retkeilyreittejä, maatilamatkailua, harrastustoimintaa, pohjapatoja vesistöön.
- Luontopolku Tiaisenpirtti - Erän maja Opastettu vaellusreitti - laavu Kurkivaaralle
- Pienyritystoimintaa kehitettävä ja omakotialueita kaavoitettava sellaisille alueille, ettei estä maatalouden kehitystä.
- Vanha perinnekulttuuri: takaisin hevoset ja vossikat teille.
- Kesäajaksi perustettaisiin kioski keskeiselle paikalle.
- Perustetaan oma kyläkauppa tai kioski

- Ylikylän järvistä lintuparatiisi
 - Lintutorni (Mustolan seutuville) 2
 - Maisematie Nurmes-Ylikylä-Ylä-Valtimo
 - Palvelut
 - Ulkoilu- reitistö
 - Kodat Jotos- reitistölle
 - Moottorivene-reitti
 - Talotontit myyntiin 3
 - Kelkkareitti
 - Tontteja uusrakentamista varten löytynyt
 - Kesäasuntoja 1
 - Vesistön vedenpinnan järjestely suoritettu 3
 - Näköalatorni
- Valaistus (katu)

Muut

- Katuvalot ainakin Ylikylän keskustaan.
- Laittaa nuorille pelikenttä kuntoon ja nuorisoseurantalolle täytyisi saada toimintaa.
- Toimintaa, joka yhdistäisi kyläläisiä; kyläkauppa / kioski (+suoramyynti)
- Joukkoliikenne (taksi) 2
- MMM + MELA hajasijoitetaan Ylikylään 1

Mitä uhkia lähitulevaisuudessa Ylikylällä mielestänne on ?

- Nuorten väheneminen -> koulun toiminta voi loppua
- Kaupungin talouden huononeminen -> tiestö kylillä rappeutuu -> asukkaat muuttavat pois
- Ei pahempia uhkia; toivomus, että kaikki pellot pysyisi viljelyksessä ja tilat asuttuina
- Lähitulevaisuudessa nuorison muuttaminen kaupunkeihin (kevyt työ).
- Pientilojen autoituminen ja kylän tyhjeneminen määrättyyn pisteeseen
- Isojen tilojen velkaantuminen ja romahdus maailmantalouden romahtaessa.
- Yleensä terveyden pettäminen.
- Tulevaisuuden talous omavaraistalous. Tulee aika jolloin kaupunkilaiset kilvan ostavat maata ja metsää.
- Ikärakenteen vanhentuminen
- Koska maataloutta on suhteellisen paljon, niin miten EU-tukipolitiikka kehittyy tulevaisuudessa ?
- Isojen kotieläin yksiköiden tuomat hajuhaitat.
- Liiallisiin menevä suojelu erityisesti metsätalouden puolella.
- Lasten / nuorten väheneminen, vanhemman väen muutto keskustaan, järven tilan huononeminen ja koulun lakkaaminen.
- Väestötappio jatkuu edelleen.
- Väestön väheneminen ja ikääntyminen sekä koulun säilyminen.
- Maatalouden hajuhaitat.
- Lapsiperheitä liian vähän.
- Isot tilat kasvavat entisestään, jyräävät pienet pois kuvioista.
- Pienyrityksiä enemmän maaseudulle ja valtion tuettava niitä.
- EU:n myötä maaseudut kuolevat byrokraatiaan. Raha ja suuri tuottavuus vain kannattavat nykyään.
- Luomua on tuettava enemmän, jotta pienet tilatkin kannattaisivat.

- Aiemmin oli kolme kauppaa ja nyt ei yhtään.
- Nuoret muuttavat koulutuksen perässä pois kylältä.
- Koulun lakkauttaminen

TOIVESUUNNITELMATYÖ

Seuraavilla kerroilla 7.2. ja 5.3. lähdettiin työstämään edellisten kertojen tuotosten ja kyläkyselyn vastausten pohjalta. Tavoitteena oli työstää MSL:n Tulevaisuuden Versta Kehittämishjelma –pohjalla Ideoista kokonaisuuksia, jotka voisi työstää hankkeiksi kohtuullisen helposti. Kehittämishjelmat tehtiin kahdessa kokoontumisessa Ylikylän koululla helmi- ja maaliskuussa. Aluksi valittiin se idea jota lähdetään kehittämään. Ryhmä mietti minkälaisia esteitä idean toteuttamiselle on. Sen jälkeen mietittiin miten esteet poistetaan tai miten idea toteutetaan sekä määritetään toimenpiteiden toteuttajat ja aikataulu. Näin saatiin joukko eri ideoiden toteuttamishahmotelmia, jotka ovat seuraavilla kahdella sivulla.

YHTEENVETO TYÖSKENTELYSTÄ

Verstastyöskentelyn ilmapiiri Ylikylän koululla ja Ylikylän Erän majalla oli hyvä. Hieman harmiteltiin kyläläisten mielenkiinnon vähäisyyttä työskentelyä, mutta todettiin, että sitä ei voi pistää kyläläisten syyksi.

Kyläsuunnitelma ei tule koskaan valmiiksi. Aina syntyy uusia ideoita jotka menevät aiemmin suunniteltujen edelle. Tärkeintä kyläsuunnittelussa on koota kylän väkeä pohtimaan ja päättämään kylää koskevista asioista. Yhteistoiminnan suunnittelu on myös yhteistoimintaa ja luo hyvän perustan yhdessä tekemiselle, koska usea henkilö on ollut suunnittelemassa tulevia toimenpiteitä.

Työskentelytilana Ylikylän koulu oli erinomainen paikka. Seinä tilaa oli riittävästi ja luokkatila käytävineen antoi mahdollisuuden ihmisille liikkua luovan ideoinnin ja pohtivan ongelmien etsinnän aikana. Pitkien työrupemien virkistykseksi oli mukavasti virvokkeita tarjolla.

Kehittämissuunnitelmien laadinta on aina vaativaa työtä. Ylikylän työstämät kehittämishjelmat kuvaavat kylän kiinnostusta kehittää Tiaisen Pirtin toimintaa ja Ylikylän kulttuurimaisemaa. Nyt tuotetuista ohjelmista päästään hankkeiksi kohtuullisen helposti. Suunnitteluilloissa on pohdittu monia kysymyksiä, kaikkia ideoita ja ajatuksia ei varmaankaan saatu paperille joten jatkossakin uusia ideoita putOsallistujat

Liitteet: Ylikylän kyselykaavake ja kyläkirje

OSANOTTAJAN NIMI	12.12.02	16.1.03	7.2.03	5.3.03
Heikki Tolvanen	X	X		X
Aino Tolvanen		X	X	X
Susanna Tolvanen		X	X	X
Yrjö Tolvanen	X	X	X	
Petri Rantala	X	X	X	X
Jussi Säämänen	X	X		
Kaisa Tolvanen	X	X	X	X
Jaakko Pyykönen	X	X	X	X
Eeva Pyykönen	X	X	X	X
Jukka Tolvanen	X	X	X	
Seppo Tolvanen	X	X		X

YLIKYLÄ-KEHITTÄMISOHJELMA

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke / idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
TIAISENPIRTIN TOIMINTA				
- Netti kahvila	- kunto huono, pintaremontti sisälle	- Investointi Leader- rahoitus tai OPM	Kylän nuoret	
- Tanssit	- Laajakaista, nuorisoaktiivit	- Nuoria innostamaan	Nuorisoseura	
- Näytelmäkerho	- Säännöllisyys, Taloudellinen kannattavuus	- Tansseja keväällä ja syksyllä		
- Kesäkahvila	- Ei tilaa uudelle ryhmälle	- Ei ehkä mahdollista		
- Kierrätyspiste	- Työntekijä, vapaaehtoisia	- Aluksi yhteistyö Martat	Nuorisoseura, johtokunta	2003
- Nuorisotila	- Tarvitsee työntekijän			
- Lehtipiste	- Vetäjät, valvojat, rahoitus	- vetäjä kaksikymppinen, mahdollisesti pieni korvaus		
- Kyliäkioski	- Palkattu työvoima	- Työvoimavaroin, kesäkahvila ensin	Kahvilatoimikunta	2004

TOIVESUUNNITELMA Kehittämishanke / idea	TOTEUTUSOHJELMA Toteuttamisen esteet	Toimenpiteet esteen poistamiseksi Keinot hankkeen toteuttamiseksi	Vastuutahot Ketkä / Kuka	Aikataulu Seuranta
<ul style="list-style-type: none"> - Kansalaisopiston kurssit - Ikäihmisten liikuntapiiri - Kielikurssit - Käsiyökurssit - Kalastuslupien myynti - Juhlat - Kansantanssi - Tanssikerhot - Metsästysmajan vuokraus - Pihamaalle somistustöitä 	<ul style="list-style-type: none"> - Mitä kursseja ? - Miesten kurssi - Markkinointi ? 	<ul style="list-style-type: none"> - Paperityöt, tuohityöt, pärekurssi - Miesten kuntosaliikunta - Tanssikurssit - Kysyntää, jos sisätilat 	Kansalaisopisto	2003 - 2004
<ul style="list-style-type: none"> - Ylikiälänjärven pinnan nosto: - Alin korkeus säätelettyyn 30-40 cm ylempiä - Tulvaväylän laajentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Suunnittelu - Vastustajat - Ympäristölupa - Suunnittelu kustannukset (100 000 Mk) 	<ul style="list-style-type: none"> - Selvitykset - Pohjapadon rakentaminen - Vesilintujen olojen parantamisedellytykset - Uimarannan kunnostus 		

Kylät elämään, yhdistykset kukoistamaan, hanketoiminta on tullut jäädäkseen.

Kaikki on mahdollista

Ylikylän Tulevaisuuden Verstaas Kyläsuunnittelun aloitus Ylikylän Erän Majalla

Torstaina 12.12. klo 18.30

Teemana: Ylikylän syväluotaus

Hyvät kyläläiset

Kylien kehittämisen avaimet ovat kyläläisten omassa käsissä. Monien mielestä asiat omalla kylällä ovat kohtuullisen hyvällä tolalla. Toisten mielestä kehittämiseen olisi vielä varaa.

Torstaina 12.12. kartoitetaan kylän osaamista ja käydään ongelmien kimppeun. Etsimme ja kirjaamme kylällä olevia kehittämisen esteitä ja ongelmia. Kyläillan tarkoituksena on hahmottaa kehittämisen esteet, joihin Verstastyössä jatkossa käännetään ideoiksi.

Jatkossa ongelmista ja ideoista työstetään toivesuunnitelmia, jotka koostetaan kyläsuunnitelmaksi. Työskentelystä vastaa Maaseudun Sivistysliiton Tulevaisuus Verstaas vetäjä Timo Reko. Ylikylän Tulevaisuus Verstaas on Vaara-Karjalan Leader ry:n rahoittama hanke.

Kaikkien osallistujien kesken arvotaan kylpyläpaketti. Kahvitarjoilu

Ylikylän Nuorisoseura ja MSL:n Hankepalvelutoimisto ja Vaara-Karjalan Leader

Maaseudun Sivistysliiton
Pohjois-Karjalan aluejärjestö ry
Hankepalvelutoimisto HALKO
Kauppakatu 26 a 22
80100 Joensuu

Kyläkysely

8.1. 2003

Ylikylän Nuorisoseura

Hyvä Ylikyläläinen

Ylikylän Tulevaisuuden Verstaas

Ylikylän nuorisoseura on saanut Vaara-Karjalan Leader yhdistykseltä hankerahoituksen kyläkirjan aineiston kokoamiseksi. Yhtenä osana hankkeessa on myös kylän lähitulevaisuuden hahmottaminen ja yhteisten toimenpiteiden suunnittelemine. Ylikylän Nuorisoseura toteuttaa yhdessä Maaseudun Sivistysliiton Hankepalvelutoimiston kanssa Ylikylän Tulevaisuuden Verstaan, jossa suunnitellaan kylän yhteisiä toimenpiteitä.

Aloitimme verstayöskentelyn 12.12. Ylikylän Erän majalla ja paikalla oli 13 kyläläistä.

Päätimme tehdä kyläkyselyn ennen seuraavaa kyläiltaa, joka on 16.1. 2003 Ylikylän koululla alkaen klo 18.30. Torstaina 16.1. Ylikylän Tulevaisuuden Verstaas jatkuu kehittämisajatusten tuottamisen ja ideoiden irrottelen merkeissä. On tärkeää, että mahdollisimman moni kyläläinen on mukana. Tulevaisuuden Verstaas on mukava ja innostava tapa kehittää omaa kylää ja se tarjoaa jokaiselle kyläläiselle mahdollisuuden vaikuttaa oman kylän asioihin. Tervetuloa. Kahvitarjoilu.

P.S. Jokaisen kyläiltaan 16.1. osallistujan ja kyläkyselyyn 14.1. mennessä vastanneen kesken arvotaan Bomban kylpyläpaketti (kahdelle hengelle).

Kyläkysely

Pyydämme vastaamaan perhe/ ruokakuntakohtaisesti seuraaviin kysymyksiin, jotka käsittelevät Ylikylän kehittämistä. Lähettäkää vastaukset mukana seuraavalla kirjeellä Maaseudun Sivistysliiton Hankepalvelutoimistoon. Vastaustiedot käsitellään ryhmittäin eikä henkilökohtaiset vastauksenne tule ilmi. Mukana seuraa myös arvontalipuke. Kaikki 15.1. meille saapuneet vastaajat osallistuvat arvontaan Ylikylän kyläillassa 16.1.

Kysely seuraavalla sivulla.

Ylikylän kyläkysely 8.1. 2003

1. Perheen / Ruokakuntanne koko _____ henkilöä

2. Vastaajan ikä _____

3. Ammatti/Ammattinne

4. Mitä vahvuuksia, mitä hyvää Ylikylällä mielestänne on ?

5. Mitä heikkouksia, mitä ongelmia Ylikylällä mielestänne on ?

6. Miten mielestänne Ylikylää tulisi kehittää? Kehittämisaatuksia ja ideoita siitä miten Ylikylää vahvistetaan.

7. Mitä uhkia lähitulevaisuudessa Ylikylällä mielestänne on.
